

Konstruering af historiske fortællinger

Gennem brug af samtidige kilder

INDLEDNING	2
RAMME OG METODE	2
TEORI	3
ANALYSE	4
Metodekompetenceanalyse	4
Einar og Amalie	5
Nadia og Maja	5
Eva og Ingrid	6
Delkonklusion	7
Orienteringskompetenceanalyse	7
KONKLUSION	8
REDIDAKTISERING	8
REFLEKSION	9
LITTERATURLISTE	10
Til opgaven	10
Til undersøgelsen	11
BILAG 1 – KILDER OG OPGAVE TIL ELEVERNE	12
Kilde 1	14
Kilde 2	15
Kilde 3	16
Kilde 4	17
BILAG 2 – SKABELON FOR LÆSERBREV	18

Indledning

Historiefaget har ændret sig meget, siden jeg selv gik i folkeskolen. Historiefaget er i dag et kompetenceorienteret fag, hvor hensigten er, at eleverne reflekterer og hensigtsmæssigt skal kunne anvende viden og færdigheder til at håndtere problemer i forskellige sammenhænge (Pietras & Poulsen, 2016). Sagt med andre ord skal eleverne være med til at konstruere deres viden om fortiden og reflektere over denne videns betydning for forståelsen af vores samtid og deres fremtid (Poulsen, 2021).

Der er altså kommet langt mere fokus på de metoder og fremgangsmåder man bruger til at tilegne sig viden om fortiden (2. ordensviden), fremfor kun at fokusere på indholdet (1. ordensviden) (Pietras, 2018).

Som det fremgår af ovenstående, er historiefaget et undersøgende og problemorienteret fag, hvilket også fremgår af historiefagets formål, hvor der står, at eleverne skal arbejde analytisk og vurderende med historiske sammenhænge og problemstillinger (Børne – og undervisningsministeriet, 2019).

Da jeg ikke har noget erfaring med historie som et problem – og kompetenceorienteret fag, vil dette være fokus i opgaven. Det sker ud fra et ønske om at afprøve en problemorienteret tilgang til undervisning, hvor målet er at styrke elevernes kompetencer indenfor faget historie. Det har mundet ud i følgende undersøgelsesspørgsmål:

Hvordan kan man med en undersøgende og problemorienteret tilgang planlægge, gennemføre og evaluere en undervisningsaktivitet, som har til hensigt at styrke elevernes kompetencer til at håndtere historisk indhold ved at konstruere en historisk fortælling ud fra samtidige kilder?

Ramme og metode

Undersøgelsen strækker sig over to lektioner fordelt på to forskellige dage. Undersøgelsen tager udgangspunkt i kanonpunktet "Ophævelse af slavehandlen" (Børne – og Undervisningsministeriet, 2019) og en overskrift fra avisen Politiken fra 2012, hvori der står, at Danmark for 200 år siden, var det første land til at afskaffe slaveriet (Jørgensen, 2014).

Denne overskrift bruges som en påstand, eleverne skal eftertjekke ved hjælp af samtidige kilder. Eleverne skal slutteligt konstruere en historisk fortælling i form af et læserbrev til Politiken, hvori de skal argumentere for eller imod Politikens overskrift. Dette har blandt andet til hensigt at styrke elevernes kompetence til at orientere sig i tid (Poulsen, 2021).

Eleverne skal argumentere for deres synspunkt ud fra kilderne, og undersøgelsen har dermed også til hensigt at styrke elevernes metode-kompetence ved at arbejde med kilder (Poulsen, 2021). For at trække nutidige paralleller og dermed styrke elevernes historiebevidsthed (Poulsen, 2021) afsluttes forløbet med en klasses Diskussion om hvorvidt man må bruge ordet "neger".

Teori

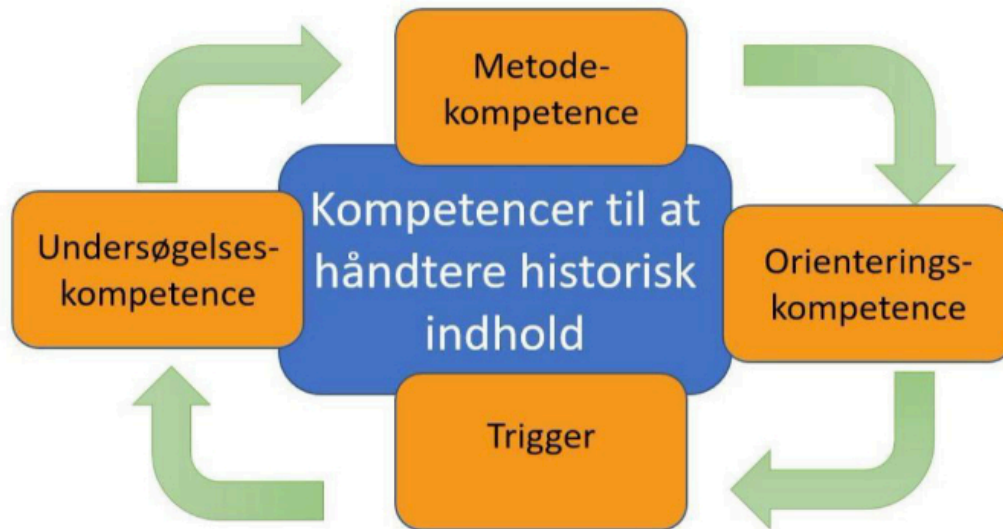
Eleverne skal udvikle deres forståelse af sammenhænge mellem kilder og skabelsen af historiske fortællinger (Pietras & Poulsen, 2016). Dette er ifølge Pietras & Poulsen (2016) en del af elevernes evne til at reflektere historisk – eller at kunne tænke historisk – fordi evnen til at beskæftige sig med begivenheder og personer i fortiden med henblik på at skabe lødige fortællinger, støtter eleverne i at orientere sig deres samtid og tage bestik over fremtiden.

Den didaktisk FUER-model over historiske kompetencer af Andreas Körber illustrerer, hvordan problemorienteret undervisning kan facilitere, at eleverne reflekterer historisk og aktivt bruger og opøver historiske kompetencer (Peters et al., 2018).

Da en del af formålet med opgaven er, at eleverne skal konstruere historiske fortællinger ud fra samtidige kilder, og dermed reflektere historisk, kan man anvende FUER modellen som udgangspunkt for ens undervisning og til analyse af, i hvilket omfang elevernes historiske kompetencer er blevet styrket af den problemorienterede tilgang.

FUER-modellen startes af en trigger, som er et element, der igangsætter elevernes nysgerrighed eller deres motivation og dermed skaber afsæt for det videre arbejde (Peters et al., 2018). I denne opgave er triggeren påstanden om, at Danmark var det første land i verden til at afskaffe slaveriet. Herefter indeholder FUER-modellen tre kompetenceområder, som har til hensigt at styrke elevens kompetence til at håndtere historisk indhold (Pietras & Poulsen, 2016). De er følgende:

- Undersøgelseskompetencen er elevens evne til at tænke i og med historiske spørgsmål. Til denne opgave har jeg formuleret undersøgelsesspørgsmålene for eleverne, og denne kompetence vil derfor ikke være i fokus.
- Metodekompetencen er blandt andet elevens evne til at konstruere historiske fortællinger på baggrund af udvalgte fremgangsmåder og metoder. Denne kompetence vil komme i spil i opgaven ved at eleverne skal argumentere for eller imod en påstand på baggrund af samtidige kilder.
- Orienteringskompetencen er blandt andet elevens evne til at relatere tolkninger om fortiden til egen livsverden og omverdensforståelse. Denne kompetence vil komme i spil i opgaven gennem en klassediskussion om, hvorvidt man må bruge ordet ”neger”.

Körbers didaktiske FUR-model over historiske kompetencer (Pietras, 2018).

Ifølge Pietras & Poulsen (2016) kan man kun konstatere om en elev besidder historiske kompetencer gennem elevens konkrete handlinger. Dette kan eksempelvis være et produkt, hvilket hænger sammen med, at man som lærer kun kan vurdere elevens opgaver, hvis man har sat nogle krav til opgaven, som eleverne skal efterkomme (Bjerre, 2019).

Derfor vil elevernes læserbreve danne udgangspunkt for en vurdering af, om eleverne evner at konstruere en historisk fortælling og dermed om eleverne har styrket deres metodekompetence. Dette danner efterfølgende afsæt for en vurdering, om eleven har evnen til orientere sig i tid.

Disse to vurderinger vil sammenlagt give et indblik i, om elevernes kompetence til at håndtere historisk indhold er blevet styrket eller ej.

Bjerre (2019) skriver, at forskere har fundet ud af, at jo strammere struktur, des mere frihed til elevernes fordybelse. Derfor har jeg til denne undersøgelse valgt at udvælge kilderne for eleverne på forhånd (se bilag 1), formulere relevante undersøgelsesspørgsmål samt lave skabelonen for læserbrevet (se bilag 2). Dette hænger sammen med, at det først er i 9. klasse at eleverne selv skal kunne udvælge kilder til belysning af historiske problemstillinger (Børne – og Undervisningsministeriet, 2019).

Analyse

Til undersøgelsen har jeg udvalgt et repræsentativt udsnit af elevernes læserbreve (elevernes navne er ændret). I analysedelens andet afsnit omhandlende elevernes orienteringskompetence, bruges noter fra tavlen fra klasses Diskussion om, hvorvidt man må sige nej.

Metodekompetenceanalyse

Den del af metodekompetencen, der arbejdes med i denne opgave, er, at eleverne på baggrund af kilder kan konstruere lødige historiske fortællinger (Poulsen, 2021).

Dette betyder, at der skal være sammenhæng mellem problemstillingen, valget af kilder og analysen af dem (Poulsen, 2015). I forhold til denne opgave handler det om, hvorvidt eleverne formår at analysere kilderne, så de kan bruges som argument til at afvise eller bekræfte problemstillingen.

Einar og Amalie

Einar skriver i sit læserbrev, at han er enig i, "at Danmark var det første (land til at afskaffe slaveriet, min indsættelse), fordi at vi er meget klogere end de andre lande". Som det fremgår af Einars læserbrev, indeholder det ikke en eneste reference til kilderne, og kilderne indgår heller ikke som argumentation i hans besvarelse.

Einars manglende brug af kilderne vidner om, at det ikke er lykkedes for Einar at analysere dem og efterfølgende bruge dem til at besvare problemstillingen. Af samme grund er det heller ikke lykkedes for Einar at skabe en lødig historisk fortælling.

Tværtimod bruger Einar ordet "vi", når han argumenterer for, at Danmark er et klogere end de andre lande. Det kan vidne om et nutidssyn og dermed at Einar slet ikke forholder sig til den historiske begivenhed, eleverne har skulle arbejde med.

I Einars besvarelse ses der altså ikke noget tegn på, at han evner at anvende kildearbejde som metode til at besvare en problemstilling. Derfor vil jeg mene, at Einar ikke har forøget sine kompetencer til at håndtere historisk indhold med denne opgave.

Amalie skriver i sin besvarelse at hun er enig i, at Danmark var det første land til at afskaffe slaveriet. Hun begrundes opgaven med at, "hvis man søger på google, så kan man se, at der står, at Danmark var det første land til at afskaffe det der".

Amalie har heller ikke formået at inddrage kilderne som argumentation i sin opgave. Som Einar viser hendes besvarelse ikke nogle tegn på, at hun evner at anvende kildearbejde, som metode til at besvare problemstillingen, og ligeledes formår hun ikke at skabe en lødig historiefortælling. Tværtimod bruger hun Google, hvilket understreger en af Lunds (2011) tematikker om digital læring i historie, som netop omhandler at man skal udvide sin kildekritiske bevidsthed til også at omhandle informationssøgning på nettet. Amalie har hverken forholdt til sig til de historiske kilder eller hendes søgning på nettet, og derfor vil jeg mene, at Amalie ikke har forøget sine kompetencer i forhold til at håndtere historisk indhold.

Nadia og Maja

Nadia skriver i sit læserbrev, at hun er uenig Politikens påstand "fordi at i kilde 2 står der, at England vil afskaffe slaveri i 1833".

Nadia referer i sit læserbrev til kilde 2 (Slavery of the abolition act), og hun bruger kilden som argumentation for at Politiken ikke har ret i sin påstand. Dette vidner om et begyndende brug af kildekritik, idet Nadia tager stilling til, hvordan hun vil bruge kilden (Pietras & Poulsen, 2016). Herudover har Nadia måtte analysere kilden for at finde frem til, at den omhandler Englands afskaffelse af slaveriet i 1833. Nadia tager dog ikke yderligere stilling til kilden og gør dermed ikke brug af yderligere kildekritisk metode (Pietras & Poulsen, 2016).

Maja skriver i sin opgave, at hun er uenig i Politikens påstand fordi "de ikke handler med slaver, men de har stadig slaver. Det var England, der var de første, der ikke havde slaver. Det står i kilde 2, der hedder Slavery of the abolition act".

Ligesom Nadja vidner Majas opgave om en begyndende brug af kildekritik, idet hun bruger kilden som argumentation for hendes uenighed, og dermed tager stilling til kildens brug (Pietras & Poulsen, 2016). I modsætning til Nadja har Maja dog også nævnt kildens navn, hvilket kan tolkes som Majas stillingstagen til, hvad det er for en kilde.

En lødig historisk fortælling omfatter blandt andet at analysere kilder, deres brugbarhed og tolke dem ind i en historisk kontekst og konstruere underbyggende forklaringer af fortællinger (Peters et al., 2018). Både Nadja og Maja har formået af analysere en af kilderne i en grad, at de kan bruge den til at konstruere en underbyggende forklaring for, hvorfor de er uenige i den opstillede påstand, og dermed bruge det som argumentation.

Derfor vil jeg overordnet set mene, at både Nadja og Maja er i gang med at forøge deres kompetencer til at tænke historisk, hvilket giver dem et godt grundlag for deres videre arbejde med historiefaget.

Eva og Ingrid

Eva skriver i sit læserbrev at hun er uenig med Politiken fordi "i 1792 afskaffede man handlen med slaver, men den galt først i 1803. Og det var også kun handlen man måtte godt have slaver. England gjorde det ulovligt at have slaver i 1833. Men Danmark gjorde det først i 1847 og den galt også først 12 år efter, altså i 1859. Og i 1848 skrev Peter Von Scholten at slaver nu var frie på de dansk vestindiske øer. Derfor synes jeg at Danmark ikke var det først land".

Eva inddrager flere forskellige kilde i sin argumentation. Derudover viser Evas læserbrev, at hun har formået at analysere kilderne, sætte dem sammen i en kontekst og skabe en historisk fortælling, og dermed at hun har formået et skabe en lødig historie (Peters et al., 2018). Eva formår også med sit læserbrev at tage stilling til, hvad hun vil bruge de forskellige kilder til (Pietras & Poulsen), men gør ikke yderligere brug af kildekritiske metoder.

Ingrid har den længste af alle læserbrevene. Ingrid skriver følgende:

"I skriver i jeres artikel fra 2012, at Danmark var det første land til at afskaffe slaveriet. Det er jeg uenig i fordi, man i England har afskaffet slaveriet i 1833. Det har de gjort ved at lave en lov. Danmark har rigtig nok afskaffet handlen med slaver, men det betyder ikke det bliver ulovligt at have slaveri. Man må bare ikke importere dem fra fx Afrika og Indien. I 1847 siger de nemlig at om 12 år, skal børn fødes frie, og at de nuværende slaver skal være frie. Men faktisk har en mand kaldet Peter Von Scholten lavet en plakat, der omhandler slaveri. Der stod at den 3 juli 1848 ville alle slaveri sættes fri. Dem hængte han op i hele byen, og slaveriet blev afskaffet, fordi folk troede det var sådan det var på grund af plakaterne. Problemet er bare at der var enevælde og Peter Von Scholten havde ikke fået tilladelse af kongen til at hænge de her plakater op. Så han kom faktisk i retten, men de fleste mennesker var med ham, fordi han netop har fået det helt afskaffet. Men som sagt, så er det altså England der afskaffer det først, fordi Danmark blev ved med at udsætte det. Så jeg er uenig med jeres artikel".

Ingrid har skabt den mest nuancerede af elevernes læserbreve, og den indeholder også mest information fra kilderne. Ingrid formår således at konstruere en lødig

fortælling ud fra kilderne, men hun inddrager også information fra den historiske kontekst, som jeg gennemgik med klassen, samt begreber fra tidligere forløb som eksempelvis enevælde. Hvor en del af de andre elever lykkes med at analysere kilderne til det formål at underbygge deres argument, skaber Ingrid og Eva længerere fortællinger om samtidens udvikling ud fra kilderne.

Ingrid skriver i sin opgave, at England afskaffede slaveriet ved lov. Hermed tager Ingrid stilling til, hvad det er for en kilde, hun refererer til.

Både Eva og Ingrid formår at analysere deres kilder og tolke dem ind i en historisk kontekst samt at konstruere underbyggende forklaringer (Peters et al., 2018). Herudover bruger de begge kildekritiske elementer i deres læserbreve. Dette vidner om, at Eva og Ingrid er godt på vej til at opbygge kompetencer til at tænke historisk, hvilket kan være dem til gavn i den fremtidige undervisning.

Delkonklusion

Overordnet set var det meget forskellige, hvor meget eleverne lykkedes med at konstruere lødige historier gennem de samtidige kilder. Nogle af eleverne lykkedes ikke med at analysere kilderne og dermed ikke med den kildekritiske metode, som kan anvendes i faget. Andre elever inddrog derimod i større eller mindre grad deres kilder, som underbyggende argumentation i deres læserbreve. Disse elever vil jeg derfor mene er i gang med at opøve deres kompetence i at tænke historisk, hvorimod det ikke er lykkedes for mig, at vække refleksionen hos de elever, som ikke inddrog kilder overhovedet.

Orienteringskompetenceanalyse

Følgende er stikord fra min diskussion med klassen, om hvorvidt man må bruge ordet "neger". Jeg har ikke blandet mig i diskussionen.

- Det betyder sort på latin. Så oprindeligt var det ikke et dårligt ord.
- Ordet skaber en forskel mellem hvide og sorte.
- Det er et dårligt ord – man forbinder det med slaveri
- Det er ikke okay at sige direkte, men det er okay som lærer at bruge det i undervisningsøjemed.

Ifølge Poulsen (2016) indebærer orienteringskompetencen at eleverne på baggrund af kildearbejdet har konstrueret viden om fortiden. Denne viden kan eleverne så bruge til at reflektere over forhold i den givne tid, men også perspektivere den til deres egen livsverden og omverdensforståelse (Poulsen, 2021).

Som det fremgår af stikordene fra klasses Diskussionen siger en elev, at man nok ikke må bruge ordet neger mere, fordi det skaber forbindelser til slaveri og derigennem skaber forskel på sorte og hvide mennesker. For at analysere dette rettidigt burde eleverne nok have besvaret spørgsmålene individuelt, så man kunne sammenligne deres besvarelser med deres lærebrev og derigennem undersøge, om de både havde opbygget metodekompetence og orienteringskompetence, kun den ene af dem eller ingen af dem.

Ser man bort fra det, vidner udtalelserne om, at eleverne formår at skabe en forbindelse mellem den viden, de har tilegnet sig om slaveriets ophævelse og den meget aktuelle diskussion i vores samtid om, hvorvidt man må bruge ordet neger.

Og faktisk passer elevernes udtalelser godt med den forskning, som professor Poul Duedahl (Ringgaard, 2014) har lavet om netop det emne. Han siger nemlig, at man historisk set har anvendt betegnelsen neger til at opdele folk i et hierarki baseret på hudfarve, og at ordet derfor har negative konnotationer (Ringgaard, 2014).

Selvom jeg ikke kan lave en dybdegående analyse af dette område indenfor min opgave, vil jeg dog mene, at man ud fra elevernes udtalelser kan se, at eleverne har formået at reflektere over deres viden om slaveriet og sætte det i forbindelse med deres egen livsverden og omverdensforståelse (Poulsen, 2021)

Konklusion

Opgaven gik ud på at undersøge, om man ved at have en undersøgende og problemorienteret tilgang til undervisning, kunne styrke elevernes kompetencer til at håndtere historisk indhold. Dette skulle foregå ved at tage udgangspunkt i FUER-modellen og ved at lade eleverne konstruere en historisk fortælling ud fra samtidige kilder.

Undersøgelsen har for nogle elever formået at styrke deres kompetencer til at håndtere historisk indhold, og for andre elever er det overhovedet ikke lykkedes. Dette ses ved at nogle af eleverne har evnet at arbejde kildekritisk, som er en del af FUER-modellens metodekompetence.

Derimod har eleverne via klasses Diskussionen formået at orientere sig i tid, ved at eleverne kan se sammenhænge mellem deres tilegnede viden om fortiden og samfundsrelevante emner som racediskrimination.

Redidaktisering

Der er rigtig mange ting i min undersøgelse, jeg vil gøre anderledes en anden gang.

Først og fremmest vil jeg afsætte mere tid til opgaven. Det blev en smule forjaget kun at have to lektioner, og samtidig satte det store krav til eleverne om deres arbejde med kilderne. Det var ikke alle eleverne som opnåede at arbejde analytisk med kilderne, hvilket kan skyldes den manglende tid til fordybelse, og derfor er det muligt, at et længere forløb vil kunne give mere dybde til undervisningen næste gang.

Eleverne arbejdede i cafe-grupper med kilderne. Dette mener jeg overordnet er en god ide, men det sætter også større krav til de enkelte elever i forhold til at kunne viderefordre deres viden om deres respektive kilde. Næste gang vil jeg derfor nok starte med en opgave, som har til hensigt at introducere eleverne til arbejdet med kilder. En anden mulighed er at kombinere mere tid til forløbet med at udvide de undersøgende spørgsmål, jeg havde opstillet til kilderne for eleverne. Spørgsmålene havde den hensigt at eleverne skulle finde frem til den information, de skulle bruge til at afvise påstanden, og var derfor snævre i sin kildekritik. Jeg tænker derfor, at det også kan være en løsning at arbejde mere grundligt med de enkelte kilder ude i cafe-grupperne inden man går videre med forløbet.

Jeg lagde mærke til undervejs, at arbejdet med kilder var svært for eleverne. De havde svært ved at finde hoved og hale i dem, og selv efter en fælles tidslinje på tavlen, hvor de respektive kilder stod opskrevet i historisk orden, havde eleverne stadig svært ved at finde ud af, om påstanden var rigtig eller forkert. Det var først, da jeg satte ord på de forskellige kilder og forklarede, hvad de handlede om, at eleverne så sammenhængen. Det har været meget lærerigt i forhold til en eventuel gentagelse af forløbet, fordi det i min optik understreger, at eleverne skal have mere tid til fordybelse med selve kilderne.

Under klassediskussionen var eleverne meget på, om mange elever havde en mening om emnet. Denne afrunding på emnet vil jeg derfor uden tvivl bruge en anden gang, da det vakte mange af elevernes interesse. Man kan måske tilmed lade diskussionen være en form for trigger til forløbet. Dette hænger sammen med at jeg observerede, at hele klassen holdt vejret, første gang jeg nævnte ordet neger (i forbindelse med gennemgangen af negerforordningen fra 1792), og dermed at der er potentiale for nysgerrighed og motivation til at arbejde med emnet.

Overordnet set har eleverne arbejdet efter evne med opgaven, og jeg vil tro, at man godt kan lave et mere tilrettelagt forløb med samme emne i en 6. klasse i fremtiden.

Refleksion

Undersøgelsen har været meget lærerig for mig, fordi der er mange elementer i forhold til tilgangen til faget historie, som er faldet på plads.

Den problemorienterede tilgang til historien, som faget fordrer i dag, har været svært for mig at forstå og relatere til i praksis. Selvom jeg stadig føler, at jeg har lang vej endnu på dette område, har undersøgelsen været med til at give en større overordnet forståelse af, hvordan man kan tilgå historiefaget og historieundervisningen, og det har givet blod på tanden i forhold til at udforske mere i denne retning.

Jeg glæder mig derfor kun endnu mere til at komme ud i praksis og planlægge mere historieundervisning med en undersøgende og problemorienteret tilgang og eventuelt koble det med andre fag.

Litteraturliste

Til opgaven

- Bjerre, L. (2019). Historie – fordybelse i en anden tid. I: P. Brodersen (Red.), *Fag og fordybelse: når fag sætter nye spor i erkendelsen* (s. 7-11). Hans Reitzels Forlag.
- Børne – og undervisningsministeriet (2019). *Historie – Fælles Mål*. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet. www.emu.dk
- Jørgensen, H. (2014, 19. marts). *MYTE: Var Danmark det første land, der ophævede slaveriet?* Danmarkshistorien.dk, Aarhus Universitet.
<https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/myte-var-danmark-det-foerste-land-der-ophaevede-slaveriet/>
- Lund, E. (2011). Digital læring i historie. I: *Historiedidaktik: en håndbok for studenter og lærere* (4. udg. s. 131-147). Universitetsforlaget.
- Peters, E. A., Poulsen, J. A., Larsen, D. G. & Sørensen, C. L. (2018). *Kan elever arbejde problemorienteret med kilder i historie?* HistorieLab.
https://historielab.dk/til-undervisningen/udgivelser/kan-elever-arbejde-problemorienteret-kilder-historie/#wp_lightbox_prettyPhoto/0/
- Pietras, J. & Poulsen, J. A. (2016). *Historiedidaktik : mellem teori og praksis*. Hans Reitzel.
- Pietras, J. (2018, 21. marts). *En undersøgende og problemorienteret historieundervisning*. HistorieLab. <https://historielab.dk/undersoegende-problemorienteret-historieundervisning/>
- Poulsen, J. A. (2015, 29. juli). *Historisk bevidsthed, tænkning og kompetencer?* HistorieLab. <https://historielab.dk/historisk-bevidsthed-taenkning-og-kompetencer/>
- Poulsen, J. A. (2021). Historisk tænkning. I: S. T. Larsen & J. A. Poulsen (Red.) *Historieundervisning : En fagmetodik* (s. 59-70). Hans Reitzel.
- Poulsen, J. A. (2021). Undersøgende og problemorienteret – hvordan?. I: S. T. Larsen & J. A. Poulsen (Red.) *Historieundervisning : En fagmetodik* (s. 71-86). Hans Reitzel.
- Ringgaard, A. (2014, 6. marts). *Hvorfor må man ikke sige neger?* Videnskab.dk.
<https://videnskab.dk/sporg-videnskab/hvorfor-ma-man-ikke-sige-neger>

Til undersøgelsen

Kjærsgaard, S. (2018, 3. december). *Forbud mod slavehandel over Atlanterhavet*. HistorieLab. <https://historielab.dk/til-undervisningen/kildebank/vestindienkildebank-2/6-slavehandel-problematiseres/>

Kjærsgaard, S. (2018, 3. december). *Slavernes vej til friheden*. HistorieLab. <https://historielab.dk/til-undervisningen/kildebank/vestindienkildebank-2/7-mod-friheden/>

Bilag 1 – Kilder og opgave til eleverne

Historieopgave

Historiebrug

Kære 6y

I denne opgave skal I eftertjekke en påstand. Kan den være sand? Er den usand? Er den delvist sand? Kommer det måske an på, hvordan vi fortolker kilderne?

Formål:

- Arbejde med kilder
- Viden om et kanonpunkt
- Konstruering af historiske fortællinger
- Analyse om brugen af fortalt historie.

Overskrift i avisen Politiken i år 2012:

For mere end 200 år siden var Danmark det første land i verden, der indførte en lov mod slaveri. Det kan man være stolt over.

Påstand: Danmark var det første land i verden til af afskaffe slaveriet.

I skal nu undersøge om denne påstand er sand eller falsk – og hvorfor.

I får 4 kilder, som I skal gennemgå og bruge til at besvare opgaven. Der er hjælpespørgsmål til kilderne.

Opgave 1

Kilde 1 er uddrag af "Forordningen om negerhandlen" fra 1792. Den originale kilde med gotisk skrift findes bagefter.

- a) Hvad betyder forordning? (Søg på nettet)
- b) Hvem har lavet forordningen?
- c) Hvilken betydning har forfatteren for kildens troværdighed?
- d) Forklar med egne ord, hvad der står i forordningen.

Opgave 2

Kilde 2 er "Slavery of the Abolotion Act" fra 1833.

- a) Hvad betyder "Slavery of the Abolotion Act"?
- b) Hvad handler kilden om?
- c) Hvem har udfærdiget kilden?

Opgave 3

Kilde 3 er et reskript fra 1847.

- a) Hvad betyder reskript?
- b) Hvem har udfærdiget kilden?
- c) Fortæl med egne ord, hvad der står i kilden.

Opgave 4

Kilde 4 er en plakat fra 1848. Den blev trykt natten mellem 3. Og 4. Juli 1848 og hængt op overalt på de Vestindiske Øer.

- a) Hvad står der på plakaten?
- b) Hvem er forfatteren til plakaten?

Opgave 5

Du skal nu samle din viden fra arbejdet med de fire kilder.

- a) Lav en tidslinje med kildernes vigtigste bidrag på.
- b) Bevis eller modbevis påstanden. Er det sandt eller falsk at Danmark var det første land til at afskaffe slaveriet. Du skal argumentere for dit svar og gerne referere til kilderne.
- c) Hvilken betydning har det om påstanden er sand eller falsk? Hvem kan det have betydning for?

Kilde 1

Forordningen om negerhandlen" fra 1792

Kilde 1:

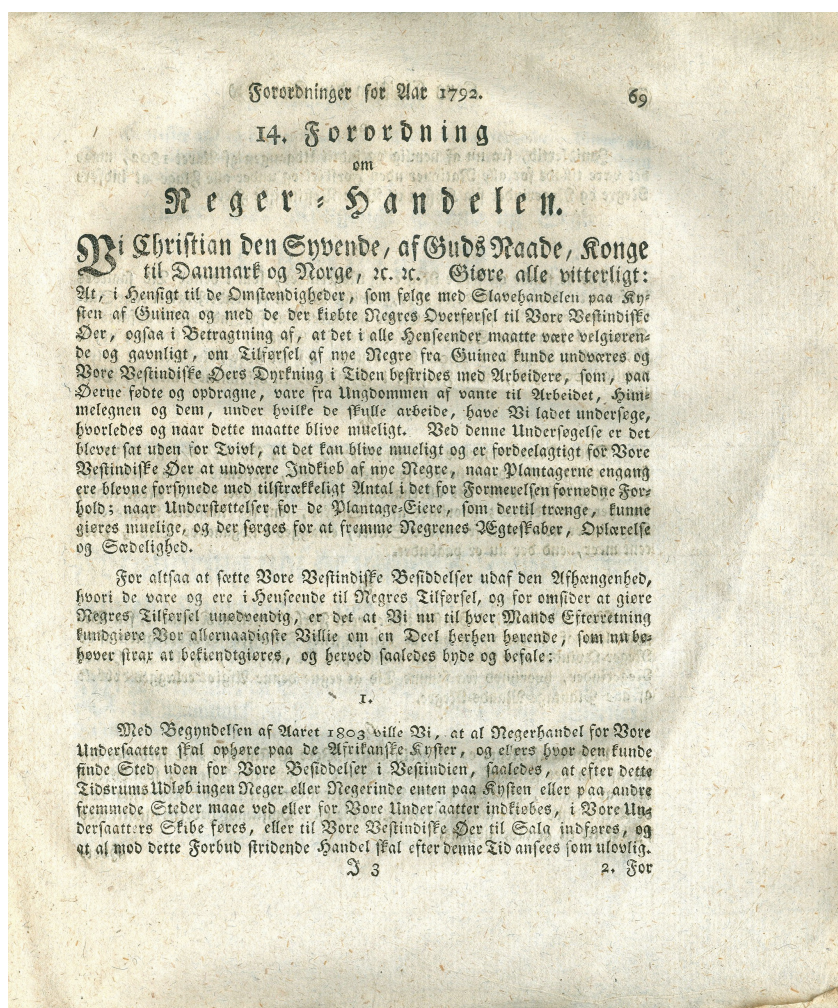
"(...)

1. Med begyndelsen af året 1803 vil vi, at al negerhandel for vore undersåtter skal ophøre på de afrikanske kyster, og ellers hvor den kunne finde sted uden for vore besiddelser i Vestindien, således, at efter dette tidsrums udløb [10 år] må ingen neger eller negerinde enten på kysten eller på andre fremmede steder købes af eller for vore undersåtter, sejles på vore undersåtters skibe, indføres til salg på vore vestindiske øer, og at alt, der strider mod dette forbud skal anses for ulovligt efter denne tid.

2. Imidlertid, fra nu af nemlig og indtil udgangen af året 1802, må det være tilladt for alle nationer uden forskel og under alle flag at indføre negre og negerinder fra kysten til vore vestindiske øer. (...)

Givet på vort Slot Christiansborg ud i vor kongelige residents-stad København den 16. Marts 1792. Under vor kongelige hånd og segl

Christian R."

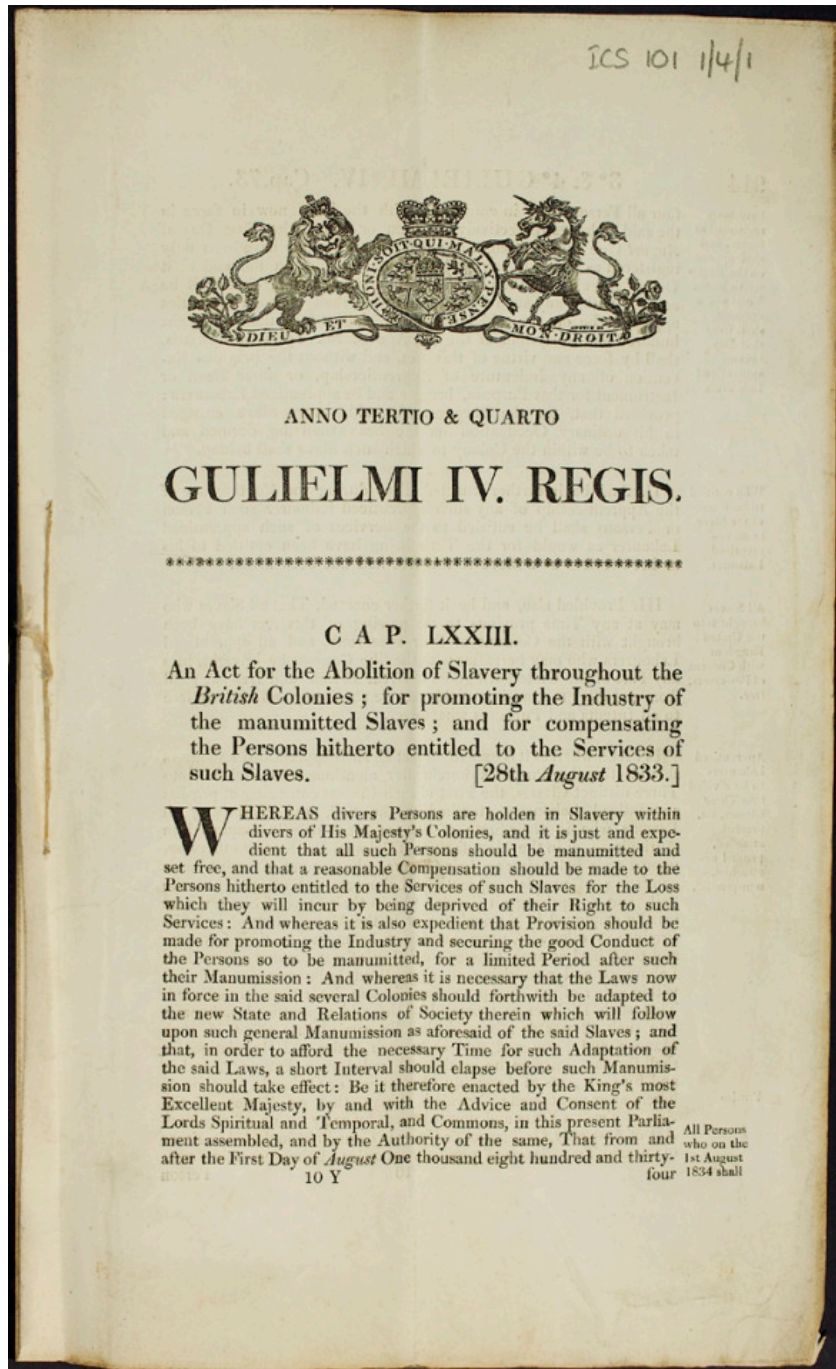

Kilde 2

"Slavery of the Abolition Act" fra 1833.

Oversættelse af brødteksten:

"En handling til afskaffelse af slaveri i hele de britiske kolonier: for at fremme industrien af udsatte slaver; og for at kompensere de personer, der hidtil har været berettiget til sådanne slavers tjenester".

Kilde 3

Kilde 3 er et reskript fra 1847.

Kilde 3:

“Det er vor, ved retfærdigheds- og humanitets-motiver og ved hensyn til vore vestindiske koloniers vel og planternes [plantagejernes] egen interesse fremkaldte kongelige vilje, at den rådighed over de ufrie [slaver], hvoraf ejerne for tiden er i besiddelse, skal ophøre, dog således, at denne forandring, for at vedkommendes tarv kan blive iagttaget og de fornødne forberedelser til overgangen truffet, skal indtræde 12 år efter datum (...)

Det er derhos vor allerhøjeste vilje, at børn af ufrie, som fødes efter datum af denne vor allerhøjeste resolution, skulle fra fødslen af være frie, men dog forblive hos mødrene eller forældrene under visse bestemmelser (...).”

Kilden er et bearbejdet uddrag af: Algreen-Ussing: Kongelige Reskripter og Resolutioner, Reglementer, Instruxer og Fundsatser samt Kollegialbreve.... For Aaret 1847, s. 181-182, Kjøbenhavn, 1853.

Kilde 4

Kilde 4 er en plakat fra 1848. Den blev trykt natten mellem 3. Og 4. Juli 1848 og hængt op overalt på de Vestindiske Øer.

Hans Kongelige Majestæts
til Danmark, de Venders og Gothors, Hertug til Slesvig, Holsteen, Stormarn, Ditmarsken
Lauenborg og Oldenburg

Bestalter

Excellence, Generalmajor, Kammerherre, Storkors af Dannebrog og Dannebrogsmænd,
Storkors af Isabella den Catholskes Orden, Storofficer af Æreslegionen, Commandeur af
Guelphic Ordenen, Ridder af Ordenen du merite militaire,
General Gouverneur over de danske vestindiske Øer,

J E G

Peter Carl Frederik v. Scholten

<i>Gjör vittterligt :</i>	<i>Maketh known :</i>
1.	1.
Alle Ufrie paa de danske vestindiske Øer ere fra Dags Dato frigivne.	All Unfree in the danish westindia Islands are from to-day emancipated.
2.	2.
Negerne paa Plantagerne beholde i 3 Maaneder fra Dato Brugen af de Huse og Provisionsgrunde, hvoraf de nu ere i Be- siddelse.	The Estate Negroes retain for three months from date the use of the houses and provisiongrounds, of which they have hither- to been possessed.
3.	3.
Arbeide betales for Fremtiden efter Overeenskomst, hvorimod Allowance op- hører.	Labour is in future to be paid for by agreement, but allowance is to cease.
4.	4.
Underholdningen af Gamle og Svage, som ere ude af Stand til at arbeide, afholdes indtil nærmere Bestemmelse af deres forri- ge Eiere.	The maintainance of old and infirm, who are not able to work, is until farther determination to be furnished by the late owners.

Givet under General Gouvernementets Segl og min Haand,
General Gouvernementet over de danske vestindiske Øer, St. Croix den 3die Juli 1848.

[L. S.] P. v. Scholten.

Bilag 2 – skabelon for læserbrev

Kære Politiken.

I skriver i jeres artikel fra 2012 at Danmark var det første land til at afskaffe slaveriet.

Det er jeg enig/uenig i fordi.....

Der står eksempelvis i **KILDE** skrevet af **EN PERSON**, at **CITAT**. Det betyder at **DIT ARGUMENT**...

Afslut med en konklusion.

Hjælpesætninger:

Først herefter

Det passer med / det hænger sammen med

En anden kilde siger

Kilden er troværdig / ikke troværdig fordi.